

Bachát László (1921–2009)

2009. szeptember 25-én a nyíregyházi temetőben eltemettük Bachát Lászlót, a Besse-nyei György Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének alapítóját, több évtizeden keresztül tanszékvezetőjét, a magyar nyelvtudomány elismert képviselőjét, Lőrincze-díjas nyelvészt.

Tanítványai, munkatársai 80. születésnapja alkalmából, 2001-ben a „Bachát László könyve” című könyvvel köszöntötték. Mező András, tanszékvezető-utódja a köszöntőkönyv bevezetőjében így írt: „Az alkalomra nekünk, tisztelőinek van nagyobb szükségünk; mert méríteni akarunk ennek a gazdag emberi életnek a tapasztalataiból, mert táplálkozni szeretnénk az általa megalkotott pedagógiai és nyelvtudományi műből, mert részesedni kívánunk abból az örömből, amely őt eltöltheti életteljesítménye hasznán.”

Bachát László 1921. február 23-án Órímagyarósdon született. Középkolai tanulmányait Bonyhádon, egyetemi stúdiumait pedig Pécsen és Szegeden végezte. 1944-ben szerzett magyar–latin szakos középkolai tanári oklevelet. Tanított Sopronban, Tatán, majd Nyíregyházán. 1962-től 1988-ig a főiskolai tanárképzésre fordította hallatlanul gazdag és tovább gazdagodni mindig képes nyelvészeti tudását, a latin klasszikusokból is táplálkozó műveltségét.

Tanszékalapítói és -vezetői tevékenységével együtt munkásságának egyik fontos területévé vált a közoktatás és a felsőoktatás tartalmi és módszerbeli fejlesztésének szolgálata. Cikkek, tanulmányok, vitairatok, segédkönyvek és főiskolai jegyzetek küldetésének eredményei.

Az 1960-as évektől kezdve életének utolsó néhány esztendejét leszámítva fáradhatatlan tudományszervező és tudománynépszerűsítő. Felelős szerkesztője a Szabolcs-Szatmár Megyei Nevelőnek, 1970-ig szerkesztette a főiskola tudományos közleményeit, évkönyveit. Elnök a TIT megyei Anyanyelvi Szakosztályában, dolgozik – többek között – a TIT Országos Magyar Nyelvi Választmányában, a Hazafias Népfront Olvasó Népert Mozgalom beszéd- és magatartáskultúrával foglalkozó munkacsoportjában, a Magyar Filológiai és a Pedagógiai Társaságban, az MTA Magyar Nyelvi Munkabizottságában, a Magyar Nyelvtudományi Társaságban és a Pedagógusok Szakszervezetében. A Nyíregyházi Anyanyelv-oktatási Napok megálmodója, éveken keresztül szervezője, köteteinek szerkesztője; anyanyelvi táborok szervezője.

Tudományos munkásságában kezdettől fogva a névtudomány érdekl. Első tanulmányai földrajzinév-kutatót ígérnek, de hamarosan a személy- és ragadványnevek vizsgálata válik kedvenc területévé. Az ifjúsági nyelvhez kapcsolódó eredményei a kérdéskör elismert, azóta is állandóan idézett szakértőjévé tették.

14 önálló, illetve szerkesztett kötet, több mint 120 tanulmány s számos népszerűsítő cikk igazolja az életmű gazdagságát. Munkáját több kitüntetéssel ismerték el, 1995-ben Lőrincze-díjat kapott.

Bachát László elsősorban mégis tanár volt, több ezer magyar szakos hallgató tanára. Már életében fogalommal vált. Azzá tette szakmai igényessége, emberi és tanári következetessége, a „sokat adok, de sokat is követelek” elve; a magyar nyelv érdekében kifejtett tevékenysége. Lehetett szeretni, ámúlv hallgatni kristálytisza logikával felépített előadásait, hatására elkötelezetté válva továbbadni tanításait; s persze – éppen a fentiek miatt – lehetett is félni tőle. Egyet azonban nem lehetett. Nem tisztelni. Bachát László legnagyobb kitüntése a tanítványaiban élő tudás maradandósága.

Egykori tanszékének jelenlegi munkatársai emléket, tanításait őrizve hálával és köszönettel búcsúznak tőle. Isten nyugosztalja, Laci bácsi; küldjön erőt, hogy méltó örökösei lehessünk!

P. LAKATOS ILONA